

Vladimir AXIONOV

CONSIDERAȚII ASUPRA SPECIFICULUI
DISCIPLINEI DIDACTICE *ISTORIOGRAFIA MUZICALĂ*

CONSIDERATIONS UPON THE SPECIFIC FEATURES OF
THE DIDACTIC DISCIPLINE *MUSICAL HISTORIOGRAPHY*

The article of U. Prof. Dr. Hbt. V. Axionov reveals two interpretations of the notion of *historiography*: an auxiliary science that deals with the study of the evolution and typology of historical conceptions. The author substantiates the basic objectives of the didactic discipline *Musical Historiography*.

Istoriografia muzicală este o parte componentă a științei despre artă și, concomitent, o disciplină didactică în instituțiile artistice de învățământ superior academic (universitar). Se evidențiază două interpretări de bază ale noțiunii de istoriografie:

- a) totalitatea scrierilor istorice (dintr-o țară, dintr-o anumită perioadă de timp, cu privire la o anumită problemă etc.),
- b) știința auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul evoluției concepțiilor istorice și al operelor istorice (1).

Structura și conținutul disciplinei *Istoriografia muzicală* se axează anume pe comprehensiunea evoluției și tipologiei concepțiilor muzical-istorice. Ne referim la „*istoria istoriei muzicii*“ și concomitent la „*teoria istoriei muzicii*“. Ultima noțiune era propusă de savantul german Hanns Brockhaus (2).

La prima treaptă a studiilor universitare (ciclul întâi, conform convenției *Bologna*) finisată de conferirea titlului de licențiat în arte, anumite aspecte ale *istoriografiei muzicale* se abordează tangențial și în parte la disciplinele didactice precum *Istoria muzicii universale*, *Istoria muzicii naționale*, *Armonia*, *Formele muzicale* (la toate specializările muzicale), *Contrapunctul*, *Organologia și orchestrația*, *Notografia modernă*, *Tehnicile*

componistice (la muzicologie și compoziție), *Istoria artei interpretative* (la întreprindere instrumentală, dirijat cor, canto).

Generalizarea cunoștințelor acumulate în cadrul ciclului întâi (studiile superioare de licență), aprofundarea lor, însușirea sistemică și multiaspectuală a *istoriografiei muzicale* este necesar să fie realizat în cadrul ciclurilor doi (masteratul) și trei (doctoratul). De acumularea cunoștințelor istoriografice au nevoie mai întâi de toate acei doctoranzi și competitori care în cursul studiilor anterioare nu au avut pregătire specială în domeniul muzicologiei.

Obiectivul principal al disciplinei *Istoriografia muzicală* îl constituie exegeza constituirii și dezvoltării științei despre istoria muzicii, despre diferite interpretări științifice ale procesului muzical-istoric reflectate în cărți, articole, manuscrise, materialele arhivistice etc. vizând etape și stadii ale acestui proces.

Conținutul formativ al disciplinei *Istoriografia muzicală* determină următoarele **finalități de studiu**:

La nivel de cunoștințe și înțelegere

- Să conștientizeze locul și funcțiile istoriografiei în universul științelor socio-umane
- Să conștientizeze locul și funcțiile istoriografiei muzicale în cadrul muzicologiei contemporane
- Să caracterizeze structura și conținutul istoriografiei muzicale ca domeniu științific și ca disciplină didactică
- Să definească și să explice conceptele de istoriografie muzicală

La nivel de aplicare

- Să se orienteze liber în istoria muzicii universale și naționale
- Să se orienteze ușor în literatura didactică, metodică și științifică vizând istoria muzicii a diferitelor țări ale lumii, la diferite etape și stadii ale procesului muzical-istoric
- Să dezvolte punctele de tangență și cele de divergență dintre Istoria muzicii și Istoriografia muzicală
- Să identifice și să compare diferite concepții privind istoriografia muzicală
- Să aplice metodele istoriografice în procesul de conștientizare a istoriei artei muzicale (istoria muzicii bisericești și a celei laice, istoria creației componistice și cea a artei interpretative, istoriografia etnomuzicologiei etc.).

La nivel de integrare

- Să supună analizei comparate lucrările științifice și metodicodidactice despre istoria muzicii și despre istoriografia ei apărute în a doua jumătate a sec. XX și la începutul sec. XXI
- Să utilizeze metodele istoriografice în procesul de elaborare a cursului de prelegeri la Istoria muzicii naționale și la Istoria muzicii universale
- Să utilizeze metodele istoriografice în procesul de elaborare a tezelor de masterat și de doctorat, în studiile științifice și lucrările metodicodidactice
- Să integreze cunoștințele acumulate în managementul științific și instructivdidactic.

Baza metodologică a disciplinei didactice de *Istoriografie muzicală* o constituie metoda istorico-teoretică complexă de abordare atât a procesului de evoluție a artei muzicale, cât și a etapelor, principiilor, modalităților de reconstituire și de interpretare științifică a acestui proces. Metodologia se axează, pe de o parte, pe principiul de istorism, iar pe de alta — pe comprehensiunea sistemică (teoretică), având ca scop viziunea teoretică (sistemică) asupra istoriei muzicii reflectate de lucrări în materie (compendiile, manualele, monografiile, articolele științifice, materialele de arhivă etc. vizând procesul muzical-istoric).

Istoriografia muzicală este concepută ca disciplină suplimentară necesară foștilor licențiați în arte la specialitățile *Interpretare instrumentală*, *Canto*, *Dirijare corală*, precum și licențiaților în *Științe ale educației* la specialitatea *Muzică* pentru a fi admiși la susținerea tezei pentru obținerea gradului științific de doctor în studiul artelor la specialitatea 17.00.01 — *Arte audio-vizuale (Arta muzicală)*. Cu alte cuvinte, licențiații în arte la specialitățile *Interpretarea instrumentală*, *Canto*, *Dirijare corală*, ca și licențiații în *Științe ale educației* la specialitatea *Muzică*, făcând doctoratul, pot fi admiși la susținerea tezei de doctor în studiul artelor la specialitatea 17.00.01 — *Arte audio-vizuale (Arta muzicală)* trecând prin examenul la *Istoriografie muzicală*. Accentul principal va cădea pe lucrul de sine stătător al doctorandului sau competitorului asupra surselor științifice, materialelor și documentelor recomandate. De aceea planul tematic și programa analitică la obiectul *Istoriografie muzicală* se axează pe diferențierea, subordonarea și sistematizarea surselor de informație științifică.

Primul modul de surse cuprinde lucrări științifice generalizatoare vizând istoria studierii artelor și modalitățile de abordare a istoriei

muzicii în contextul istoriei celorlalte arte. Modulul doi vizează analiza comparată a manualelor despre istoria muzicii universale divizate conform limbii de ediție și din punct de vedere regional: țările din Europa Centrală și de Vest, Rusia și țările din Europa de Est, SUA și America Latină. Urmează lucrările de ordin generalizator despre istoria esteticilor muzicale. Un modul aparte ține de materiale și documente muzical-istorice repartizate în două submodule: respectiv, istoria muzicii din Rusia și cea din țările vest-europene. Luând în considerație specialitatea inițială a viitorilor doctori, este necesar de studiat lucrările științifice și metodicodidactice despre istoria artei interpretative divizate pe domenii. Un loc aparte trebuie să ocupe analiza comparată a investigațiilor vizând evoluția istorică a genurilor, formelor și direcțiilor stilistice în muzica universală și în cea națională.

Modalitatea de bază a evaluării cunoștințelor va fi examenul oral. Sper că pregătirea pentru acest examen va lărgi considerabil aria de cunoștințe în domeniu, va impulsiona gândirea analitică, va acorda un ajutor în privința completării listei bibliografice anexate la textul tezei.

Referințe:

1. Apud: DEX, — București, 1998. — P. 510.
2. Брокхауз Х. Размышления о теории истории музыки // Методологические проблемы музыковедения. Сборник статей. — Москва, 1987.

Recenzent: V. Mereuță (Grigoriev), prof. inter.